

Modele odpowiedzi do przykładowego arkusza egzaminacyjnego

Historia
Poziom podstawowy

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
1.	a) Żołnierz ciężkozbrojnej piechoty w starożytnej Grecji; b) Starożytny szyk bojowy ciężkozbrojnej piechoty polegający na ustawieniu żołnierzy w kilku liniach; c) Typ starożytnego wiosłowego okrętu wojennego o trzech rzędach wiosel w każdej burcie.	Po 1 pkt za każdą poprawną definicję	3
2.	Kolumny reprezentują styl koryncki. Świadczy o tym przede wszystkim forma kapiteli (należy uznać także: smukły trzon, wąskie żłobkowanie).	1 pkt za określenie stylu i 1 pkt za wskazanie cechy	2
3.	a) Arystoteles; b) Sokrates; c) Diogenes	Po 1 pkt za każdego poprawnie wpisanego filozofa	3
4.	a) F; b) P; c) P; d) F	Po 1 pkt za każdą poprawnie wpisaną literę	4
5.	a) romanizacja; b) Rzymianie podejmowali opisane działania, aby zapewnić spokój w nowych prowincjach; c) Wysunięta lub wgłębiona część budowli otwarta przynajmniej z jednej strony rzędem kolumn lub filarów (należy uznać także: zewnętrzna część budowli z charakterystycznymi ciągami kolumn lub filarów).	a) 1 pkt; b) 1 pkt; c) 1 pkt	3
6.	a) A; d) B	Po 1 pkt za poprawne wpisanie litery	2
7.	a) Kreta, Korsyka, Sycylia, Sardynia; b) VII w.; c) Bitwa pod Poitiers, w której wojska Karola Młota pokonały Arabów przyczyniła się do powstrzymania ich ekspansji w Europie Zachodniej.	a) 1 pkt za podanie trzech nazw, b) 1 pkt, c) 1 pkt za podanie wyjaśnienia i imienia wodza	3
8.	sunnityzm, symonia, hidżra, anachoretyzm	Po 1 pkt za każde poprawne podkreślenie	4
9.	a) dżuma (można uznać też czarna śmierć); b) Według autora epidemia była karą zesłaną na ludzi przez Boga za grzechy lub też powstała pod wpływem ciał niebieskich. Obecnie sądzi się, iż zarazki dżumy były roznoszone przez pchły przemieszczające się po Europie wraz ze szczurami (należy uznać także: Chrobę wywołały zarazki, zaś do rozprzestrzenienia chroby przyczyniły się złe warunki higieniczne); c) Sposobami przeciwko chorobie miały być modły, procesje, izolacja chorych, uprzątnięcie miast, bliżej nieokreślone działania medyczne; d) Według autora, skutkiem epidemii było wyludnienie oraz szereg bezprawia.	a) 1 pkt; b) 1 pkt za zreferowanie poglądów autora i 1 pkt za przedstawienie stanowiska nauki; c) 1 pkt; d) 1 pkt	5

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
10.	a) Zakon Szpitala Najświętszej Panny Marii Domu Niemieckiego w Jerozolimie; b) Ocena ucznia może być subiektywna, musi jednak uwzględniać fakty historyczne i powinna być uzasadniona dwoma poprawnymi merytorycznie przykładami z dziejów Polski.	a) 1 pkt; b) 1 pkt za sformułowanie oceny i po 1 pkt za przytoczenie w argumentacji każdego poprawnego przykładu z dziejów Polski (maksymalnie 2 pkt)	4
11.	a) Władysław Wygnaniec – Śląsk i dzielnica senioralna, Bolesław Kędzierzawy – Mazowsze, Mieszko Stary – Wielkopolska, należy uznać także Kazimierz Sprawiedliwy – ziemia sandomierska; b) Uczeń może wskazać dowolnego władcę, musi jednak sformułować ocenę i uzasadnić ją dwoma poprawnymi merytorycznie argumentami odwołującymi się do faktów historycznych.	a) Po 1 pkt za poprawne wymienienie każdego z synów, którzy otrzymali dzielnice, i podanie nazwy dzielnicy, maksymalnie 4 pkt; b) 1 pkt za sformułowanie oceny i po 1 pkt za każdy poprawny merytorycznie argument odwołujący się do faktów historycznych, maksymalnie 2 pkt	7
12.	rozeta, tympanon, maswerk; styl architektoniczny: gotyk (lub styl gotycki)	Po 1 pkt za podkreślenie każdego właściwego określenia (maksymalnie 3 pkt), 1 pkt za określenie stylu	4
13.	a) P; b) F; c) F; d) P	Po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie	4
14.	Mikołaj Kopernik, Tomasz Morus, Michał Anioł	Po 1 pkt za każde poprawne podkreślenie	3
15.	b) A; d) B	Po 1 pkt za poprawnie wpisaną literę	2
16.	a) hugenoci; b) Henryk IV Burbon (wystarczy podać Henryk IV); c) Edykt obowiązywał 87 lat.	a) 1 pkt, b) 1 pkt, c) 1 pkt	3
17.	a) A, E; b) Wzorowanie się na architekturze starożytnej Grecji i Rzymu. Zastosowanie zaczerpniętych wprost z architektury antycznej wzorów kolumn i tympanonów; c) C; d) B, F	a) po 1 pkt za każdą poprawnie wpisaną literę; b) 1 pkt za podanie treści wyróżnionych i 1 pkt za uzupełnienie; c) 1 pkt; d) po 1 pkt za każdą poprawnie wpisaną literę	7
18.	a) Jan Jakub Rousseau; b) François-Marie Arouet (należy uznać też – Wolter); c) Karol Monteskiusz	Po 1 pkt za każde poprawnie wpisane nazwisko	3

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
19.	a) A. kardynał Armand Richelieu (należy uznać też pierwszy minister), B. król Ludwik XIV; b) Absolutyzm, cechy: pełnia władzy skupiona w ręku króla rządzącego przy pomocy całkowicie posłusznej administracji , ograniczenie roli arystokracji na rzecz szlachty urzędniczej, rozbudowane i w pełni zależne od króla armia i policja	a) po 1 pkt za prawidłowe podpisanie każdego z portretów; b) 1 pkt za podanie nazwy systemu ustrojowego, 1 pkt za podanie treści wyróżnionej w jego charakterystyce i 1 pkt za uzupełnienie	5
20.	a) Wettyni; b) August II Mocny, August III Sas, Fryderyk August I Sprawiedliwy (należy też uznać – Fryderyk August III); c) Księstwo Warszawskie	a) 1 pkt; b) 2 pkt za podanie trzech władców, 1 pkt za podanie dwóch władców; c) 1 pkt	4
21.	a) husaria; b) np.: Wiedeń 1683 r., Kircholm 1605 r., Kiuszyn 1610 r.; c) Siła husarii polegała na uderzeniu rozpędzonej ciężkiej jazdy, która szybko dopadała szeregów nieprzyjacielskich i tratowała przeciwnika.	a) 1 pkt; b) 1 pkt za każdą z bitew podaną wraz z datą, maksymalnie 2 pkt; c) 1 pkt	4
22.	a) 1812; b) 1814; c) 1813; d) 1815	Po 1 pkt za poprawne dopasowanie każdej z dat	4
23.	Socjalizm utopijny to teorie społeczno-ekonomiczne głoszące, iż przyczyną nierówności społeczno-ekonomicznej jest istnienie prywatnej własności środków produkcji (należy uznać także: istnienie pieniędzy) . Sposobami na likwidację nierówności miało być stworzenie społeczeństwa idealnego, w którym własność byłaby wspólna. Realizacja tego postulatu miała nastąpić na drodze kształcenia warstw najuboższych i ich aktywizacji oraz poprzez przekonanie warstw zamożnych do udostępnienia majątków dla realizacji idei socjalizmu utopijnego. Należy podkreślić nazwisko Johna Locka.	1 pkt za podanie treści wyróżnionych lub niewyróżnionych i 1 pkt za uzupełnienie, 1 pkt za podkreślenie właściwego nazwiska	3
24.	Romuald Traugutt d); Jakub Szela a); Aleksander Wielopolski b); Piotr Wysocki f)	Po 1 pkt za każde poprawne przyporządkowanie	4
25.	b) A; a) B	Po 1 pkt za prawidłowe wpisanie każdej z liter	2
26.	Np. Irlandia, Austria, Węgry, Litwa, Łotwa, Estonia, Czechosłowacja, Polska, Finlandia, Królestwo Serbów, Chorwatów i Słoweńców (SHS), (można uznać też: Rosja Radziecka, ale nie Rosja ani ZSRR)	2 pkt za podanie 5 lub 6 nazw państw, 1 pkt za podanie 4 nazw	2
27.	Tendencja zatrudnienia w rolnictwie w okresie II Rzeczypospolitej jest w niewielkim zakresie, lecz jednak spadkowa. Przyczyną takiej tendencji jest rozbudowa przemysłu w Polsce i przechodzenie części chłopów do innych działów gospodarki.	1 pkt za poprawne określenie tendencji zatrudnienia w rolnictwie i 1 pkt za wskazanie przyczyny tego stanu	2

Zadanie	Oczekiwane odpowiedzi	Zasady przyznawania punktów	Punkty za zadanie
28.	Genral Kutrzeba uważał, że możliwości obronne Polski są bardzo niewielkie, a jedyną szansą na obronę kraju daje sojusz z silnym militarnie państwem. Ocena słuszności poglądów autora może być subiektywna, lecz musi zostać uzasadniona poprawnymi merytorycznie argumentami, np.: Autor, głosząc tezę o ograniczonych możliwościach obronnych II RP, miał wiele racji, czego dowodem był przebieg kampanii wrześniowej 1939 r. Mylił się jednak co do tego, że obronność naszego kraju znacznie się poprawi po wejściu w sojusz z silnym militarnie partnerem. Jak wykazała bowiem historia w 1939 r. nie pomógł Polsce ani sojusz z Francją, ani brytyjskie gwarancje bezpieczeństwa.	1 pkt za przedstawienie zdania generała Kutrzeby i 1 pkt za ocenę jego poglądów wraz z podaniem uzasadnienia własnej opinii	2
29.	Przedstawienie losów politycznych Niemiec w dwudziestoleciu powojennym powinno zawierać użyte we właściwym znaczeniu oraz kontekście rzeczowym, a także w następstwie chronologicznym, następujące pojęcia: mur berliński, Trizonia, strefy okupacyjne, most powietrzny, NRD, RFN.	2 pkt za sformułowanie poprawnej wypowiedzi z użyciem wszystkich terminów lub 1 pkt za wypowiedź z użyciem 4 lub 5 terminów	2